

ledning til at svare paa, faa meget mindre som det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds (Hage) allerede har svaret paa nogle af dem, og navnlig paa det Spørgsmaal, der er fremsat om, hvorfor man da ikke har set Modklager fra Høire Side. Det ærede Medlem har i denne Henseende gjort den rigtige Bemærkning, at det er i Reglen langt lettere at konstatere Saadant overfor Godseierne end overfor Bønderne, fordi det her udøves mere mellem Mand og Mand. Men jeg vil yderligere gjøre den Bemærkning, at Grunden til, at man ikke har set saadanne Under fremkomme, er naturligvis den, at man skammer sig, at man udsæer sig ved at komme med saadanne Klager, at man finder dem altfor betydningsløse og finder det urimeligt at tro, at man skulde ville tillægge saadanne Klager nogen Vægt. Det vil ganske vist være let at konstatere de mangfoldige Tilfælde, hvor der f. Ex. mod Kjøbmænd i Kjøbstæderne er forsøgt øvet et meget stærkt Tryk. Vi have set det i de seneste Dage i et Blad. Men man vil ikke komme med Saadant, fordi man anser det aldeles urigtigt at tro, at Thinget skulde ville tillægge saadanne Klager afgjørende Betydning overfor Valget. Man kan være fuldkommen vis paa, at der fra den modsatte Leir er udøvet ligesaa mange Tryk af denne Art og i langt højere Grad, og det er fuldkommen rigtigt, hvad det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds udtalte, at Forstjellen har kun været den, at man virkelig fra venstre Side har troet paa og frygtet det Tryk, der er blevet udøvet fra Høire Sides Side, men ikke hidtil har troet paa det andet Tryk. Den Historie, det ærede Medlem fortalte os, er ogsaa mig fuldt vel bekendt. Den er hødet en meget bekendt Stamhusbesidder, der tidligere har havt Sæde i dette Thing og nu har Sæde i det andet Thing. Jeg har ogsaa hørt den Historie af ham, og den er fuldstændig stemmende med Sandheden. Husmanden, som han vidste var Høiremand, sagde til ham, at han turde ikke stemme saaledes, fordi saa vilde Gaardmanden ikke plye for ham, og da Stamhusbesidderen sagde til ham, at saa kunde han ligesaa godt sige, at han vilde tage Huset fra ham, svarede Husmanden: Ja, der er Forstjel paa de Dele; thi Hoffjægermesteren gjør det ikke, men Bonden, han gjør det.

M. Andersen: Jeg agter ikke at kaste mig ind i den almindelige Forhandling om dette Spørgsmaal, dels fordi det er overflødig fra den Side, hvortil jeg hører, og dels fordi det ogsaa er unyttigt, da det ingen Indvirkning vilde have paa Resultatet. Men der er en ganske enkelt Uttring af den ærede Ordfører (Alberti), hvorom jeg vilde tillade mig at udbede mig en nærmere Forklaring, da jeg tror, det kunde have vel saa megen Interesse som en hel Del af det Dvrigt, som der har været talt om. Det ærede Medlem

sagde, at Grev Holstein-Holsteinborg kunde møde selv som umiddelbar Vælger til Landstinget og ogsaa lade sin Forpagter møde som saadan, og at saaledes veiede Greven og hans Forpagter op med to Kommuner. Men det er aabenbart urigtigt. Greven kan ikke lade sin Forpagter møde som umiddelbar Vælger til Landstinget, med mindre Forpagteren har en 50-aarig Forpagtning i Genhold til Bestemmelsen i Forordningen 15de Juni 1792 § 11. Nei, det kan han ikke; Lovens Bestemmelse er saaledes, at ved Beregningerne af de faste Eiendomme i dette Niemed betragtes Afgiften som udøvet af Eierne, med mindre den ved selve Lovgivningen er paalagt Brugerne. Men nu have vi jo ikke nogen Afgift, der er paalagt Brugerne ved selve Lovgivningen. Vi have havt det i forskellige Indkomstskattelove; men de have jo ophørt at virke. De Afgifter, Forpagterne udrede, udrede de i Genhold til deres Kontrakter og ikke i Følge selve Lovgivningen. Altsaa er det ikke rigtigt, naar det siges, at man kan lade Forpagterne møde og stemme som umiddelbare Vælgere til Landstinget; det kunne de ikke gjøre uden at komme i Strid med § 65 i Valgloven. Livsfæstere kunne gjøre det, og Forpagtere i Genhold til Forordningen af 1792 § 11 kunne det ogsaa, men ikke andre Forpagtere uden at komme i Strid med § 65 i Valgloven, og saaledes er det ogsaa fortaet i det Mindste nogle Steder i Landet; og det beror vist paa en urigtig Opfattelse, naar det ærede Medlem har udtalt sig, som han har. Hvis han har Ret i sine Udtalelser, turde det være et Punkt, der fortjener mere Opmærksomhed end en hel Del af, hvad ærede Medlemmer iøvrigt have anført.

Den midlertidige Formand (Krabbe):

Men hele dette Spørgsmaal ligger udenfor Sagen.

Berg: Jeg maatte maasse gaa venlig til Sinds forbi den Udtalelse, vi nu hørte fra det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgfreds (M. Andersen), idet jeg mener, at hans Opfattelse af Grundlovsbestemmelsen er rigtig, men aabenbart sat anderledes i Praxis flere Steder. Det er et Spørgsmaal, man siden bør overveje, idet det ikke ligger for her. — Jeg har kun forlangt Ordet for at gjøre et Par Bemærkninger til min ærede Kaldsfælle for Frederiksborg Amts 2den Valgfreds (Hage), der er bleven nødvendig ved en mindre heldig personlig Bending, han kom frem med i sin Tale, idet han mente, at jeg vilde lægge den værste Fortolkning ind i en vis Replik, som han fremsførte. Jeg vil nemlig benytte Leiligheden til at sige ham, at jeg er en gammel Lutheraner, og hender derfor ogsaa Luthers Forklaring til det 8de Bud, og efter denne Regel følgerlig optager Alt i den bedste Mening, ogsaa det ærede Medlems Uttringer til mig om, at jeg